

V bistro Bazaar na FF UK se propojuje sociální podnikání s kvalitní kuchyní

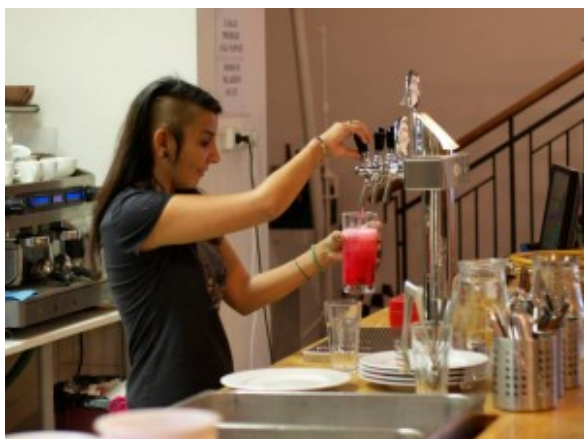
Již přes půl roku má bistro v prostorách hlavní budovy Filozofické fakulty UK na náměstí Jana Palacha nového provozovatele. Je jím sociální firma Rozlet, o. p. s., která vzešla z náročného výběrového řízení. Firma poskytuje tréninková pracovní místa mladým lidem, kteří vyrůstali v sociálně nepříznivých podmínkách a dětských domovech.

Bistro dostalo i nový název, Bazaar, a nabízí studentům, zaměstnancům a návštěvníkům FF UK místo ke spočinutí, dobré jídlo nebo šálek kávy. Ale nejen to. Mladým lidem pocházejícím ze znevýhodněného sociálního prostředí poskytuje tréninkový pracovní program, který jim pomáhá v rozvoji základních pracovních návyků a dovedností a umožňuje získat uznatelnou praxi, a tím následně sehnat a udržet si zaměstnání na běžném pracovním trhu. O spojení všech těchto aspektů jsme hovořili s ředitelkou společnosti Rozlet, o. p. s., Kateřinou Hrozovou a provozní bistra Bazaar Magdalenou Valdmanovou.

Bistro Bazaar spravujete již několik měsíců. Jak byste tohle období zhodnotily?

Není to naše úplně první zkušenost, provozovali jsme pět let kavárnu a poskytovali catering, ale provoz zařízení tohoto typu, to pro nás bylo hodně nové. Nové je pro nás i studentské prostředí. Na filozofické fakultě je škála hostů velmi široká, nicméně definovaná: pedagogové, mladí studenti, starší studenti, lidé z Univerzity třetího věku, přičemž každá z těchto skupin má rozdílné požadavky na ceny i rozsah nabízeného sortimentu.

Máme jasné zásady, které v rámci gastronomie dodržujeme: nevařit kaši z prášku, nepoužívat polotovary a umělá dochucovadla. Otevřeli jsme po bufetu U Platóna, který tady byl mnoho let a jehož koncept byl spíše retro gastro. Někteří lidé toto očekávají i od nás. Není pro nás reálně zvládnutelné mít na jídelním lístku desítky jídel, pokud nechceme vařit z nekvalitních nebo zmražených surovin a polotovarů.

Irča, klientka obecně prospěšné společnosti Rozlet

Bistro Bazaar je sociální firma působící pod obecně prospěšnou společností Rozlet. Jak by se dal charakterizovat vztah těchto dvou společností?

Jsme vlastně jedna firma. Rozlet je obecně prospěšná společnost, a ta provozuje bistro. Činnost máme rozdělenou na hlavní a vedlejší. Hlavní je podpora mladých lidí, tréninkový projekt, vedlejší je podnikání, provoz dvou bister (v březnu jsme otevřeli také bistro na Pedagogické fakultě UK), abychom nebyli závislí na tom, zda dostaneme dotace a podobně. Primární je, abychom se užívali.

Měl by se schvalovat nový zákon, týkající se sociálního podnikání, který by měl sociálním podnikům přinést podnikatelské, daňové a další výhody. Zkoušíme podávat i žádosti o granty, ale sociální podnikání není moc podporované. Proto naše žádosti o dotace směřujeme spíše do rozšíření

služeb pro naše klienty – rádi bychom získali finanční prostředky na průvodce pro naše tréninkové zaměstnance, kteří by se jim věnovali více nad rámec praktického tréninku v provozu.

Váš projekt byl od počátku zajímavý tím, že poskytujete práci sociálně vyloučeným mladým lidem. Spojení bistra, zaměstnávajícího sociálně znevýhodněné mladé lidi, a Filozofické fakulty UK se dnes zdá být zcela samozřejmé. Můžete nám popsat, jaké byly začátky? Daří se vám rozvíjet vaši vizi?

Naši klienti, jak říkáme sociálně vyloučeným lidem, které zaměstnáváme, mají buď dohodu o provedení práce, nebo pracovní smlouvu. První měsíc pracují na zkoušku. Pokud se po této době dohodneme na tom, že má trénink pro konkrétního mladého člověka smysl, nechybí tam motivace a chuť na sobě pracovat, dohodneme se na délce tréninku a na dovednostech, které je třeba rozvíjet a zlepšovat.

Teď máme pouze dva klienty, více bychom jich v tuto chvíli bohužel neuživili. Zdá se sice, že máme pořád plno, ale když si zrekapitulujeme uplynulé měsíce a počáteční investice, jsme stále na nule. Velice pozitivní na celé věci však je, že aktuální provoz bister další dotace nad rámec tržeb nepotřebuje a my máme konečně prostor během tohoto roku fundraisovat na další aktivity.

Pro klienty, kteří k nám přicházejí, je to většinou první pracovní zkušenost. Musejí se učit chodit pravidelně do práce, dělat práci zodpovědně. Málokdo z nich dokáže pracovat osm hodin v kuse. Motivace pracovat je nízká, práce se jim zdá náročná, mají většinou úplně nereálné představy. Pocházejí z rodin, kde často ani jeden z rodičů práci neměl, z rodin, které dlouhodobě pobírají sociální dávky, které je k práci nemotivují. Z domova si nenesou žádný pocit zodpovědnosti, chybí jim zdravé a pro nás běžné vzory chování. Je jim osmnáct nebo devatenáct a v jejich životě musí přijít nějaký okamžik,

kdy si uvědomí, že je to teď jen na nich, že je to jejich zodpovědnost, jejich iniciativa a nemůžou se na nic vymlouvat.

Pravda ale je, že být naprosto samostatný v osmnácti letech je nepředstavitelné i pro mnoho mladých lidí z běžně fungujících rodin. Naši klienti jsou opravdu ve velmi těžké životní situaci, nemají rodinu, která jim kryje záda, když se něco nepovede. Pro některé je pobyt u nás zpočátku motivací, ale postupně se zase vrátí do starých kolejí. Vyskytnou se i takoví, kteří přijdou jen jednou a pak se už neozvou, jiní vydrží po celou dobu programu. Ale přes to všechno je to pro každého z nich zpětná vazba a my si stále myslíme, že to má smysl.

Studenti si pochvalují vaši vstřícnost, když chtějí pořádat kulturní či společenskou akci v prostorách bistra. Jaké jsou možnosti? Na koho se mohou obrátit zájemci, kteří by se chtěli sejít ve vašich prostorách?

Studenti zde mohou pořádat nejrůznější společné akce. Prostor nabízíme k jakémukoliv využití, třeba i s cateringem, můžeme zajistit obědy během konferencí a další věci s tím spojené. Máme otevřeno do 7 hodin večer, ale je možné domluvit i prodloužení otvírací doby.

Díky variabilnosti prostoru je bistro vhodným prostředím pro pořádání menších fakultních akcí. V dubnu zde

například proběhlo setkání dobrovolníků FF UK.

Jaké zajímavé akce se v prostorách bistra již uskutečnily a co plánujete do budoucna?

Proběhlo zde hodně fakultních akcí. Sešli se u nás studenti, když připravovali Majáles, pravidelně se tu scházejí studentské spolky, proběhla debata o pivu a pivní kultuře. V prostoru je možné uspořádat výstavu. Rádi bychom se v příštích měsících více věnovali sociální tematice a diskusím na toto téma, na to zatím nebyl prostor. Sociální témata přímo rezonují s budovou fakulty a při studiu některých oborů je diskuse o nich více než vítaná. Zkrátka kdokoliv ze studentů by chtěl prostory bistra použít, na uspořádání akce, diskuze, výstavy, rádi se domluvíme na spolupráci.

Velice zajímavé jsou osobní příběhy vašich zaměstnanců. Můžete uvést příběh, který vás nejvíce oslovil?

Téměř každý z našich klientů s sebou přináší zajímavý a většinou velmi drsný životní příběh, ve kterém často nechybí kriminální a drogová zkušenost, zkušenost s násilím v rodině, s prostitucí. Naše pomoc ale v žádném případě nemá charakter terapie nebo odborné sociální práce. Informace, které se v průběhu tréninku od klientů dozvídáme, jsou součástí pracovní-kolegiálního vztahu. Pro nás je vždy velmi silný moment, kdy naši klienti mluví o svých rodičích, vidí reálně všechna jejich pochybení, ale dokážou s nimi navázat nový, smířlivý vztah. V tu chvíli jsou vlastně trochu dospělejší než jejich rodiče.

Zajímavým případem byla jedna tréninková pracovnice, která před nástupem k nám nepracovala asi sedm let. Při přijímacím pohovoru nám říkala, že nezvládne nic jiného, než třeba mýt záchody, a u nás nakonec zvládla půl roku pracovat jako servírka.

Někteří naši klienti se své šance chopí až napodruhé. Když se nám zdá, že se mladý člověk po nějaké době od ukončení tréninku skutečně někam posunul, jsme otevřeni dát mu druhou šanci, ale hodně dlouho se rozhodujeme, než k takovému kroku přistoupíme, a bývá to spíše výjimečné. Pravda ale je, že někteří klienti se po těžkých zkušenostech života bez zaměstnání a na ulici staví k práci opravdu jinak.

Pro mladé lidi ze sociálně vyloučeného prostředí je to šance se odrazit. Snažíme se, aby naši tréninkoví pracovníci mohli plynule přejít do dalšího zaměstnání na běžném pracovním trhu. V každém případě je nám vždy líto se s šikovnými lidmi rozloučit.

V bistra Bazaar na FF UK se propojuje sociální podnikání s kvalitní kuchyní [iforum.cuni.cz, 9. června 2015]